

Midtre Namdal samkommune
Postboks 333 Sentrum
7801 NAMSOS

Saksbehandler, innvalgstelefon

Bjørn Rangbru, +47 73 19 92 03

Godkjenning av forvaltningsplan for grågås i Namsos kommune

Fylkesmannen godkjenner forvaltningsplanen for grågås i Namsos kommune. Planen kan for jaktperioden fram til og med 31. mars 2022, benyttes som grunnlag for søknad om tidlig jaktstart på grågås, samt sanking av egg av grågås utover 15. april til og med 1. mai. Fylkesmannen vil med bakgrunn i godkjenningen gjennomføre høring på forskrift om tidlig jaktstart, og utvidet periode for sanking av egg.

Vi viser til brev mottatt hos oss 5.6.2019 med lokal forvaltningsplan for grågås Namsos kommune.

- Det søkes om godkjenning av lokal forvaltningsplan.
- Det søkes om jaktstart på grågås fra og med 26. juli til og med 9. august.
- Det søkes om tillatelse til sanking av egg fra grågås fra 15. april til og med 1. mai.

Rammer

Den ordinære jakttiden på grågås er fra og med 10. august til og med 23. desember. Fylkesmannen kan ved forskrift etter mottatt søknad åpne for jakt på grågås inntil 15 dager før ordinær jaktstart. Dvs. fra og med 26. juli til og med 9. august. I denne perioden skal Fylkesmannen fastsette jakttiden innenfor et tidsrom fra kl. 24.00–10.00 eller 16.00–22.00. Dette er hjemlet i «Forskrift om jakt- og fangsttider samt sanking av egg og dun for jaktsesongene fra og med 1. april 2017 til og med 31. mars 2022», og «Retningslinjer fastsatt av Miljødirektoratet 25. januar 2017 om fylkeskommunens myndighet til å utvide eller innskrenke jakttida for elg og hjort og utvide jakttida på kanadagås og stripegås, samt fylkesmannens myndighet til å utvide jakttida for grågås og til å innskrenke jakttida for kortnebbgås i Nord-Trøndelag». Det er et vilkår for godkjenning av tidlig jaktstart på grågås at den lokale forvaltningsplanens faglige innhold er godkjent av fylkesmannen.

I følge retningslinjene av 25. januar 2017 skal en lokal forvaltningsplan for grågås minimum inneholde:

- En beskrivelse av det aktuelle skadeproblem, herunder definere hvilke arealer og produksjon som utsettes for skade.
- En beskrivelse av friområder og områder hvor det kan jaktes. Områdene hvor det kan jaktes skal som hovedprinsipp være aktivt drevne innmarksarealer.

Fylkesmannen kan unntaksvis fravike dette dersom intensjonen med tidligjakta likevel ivaretas i planen.

Formålet med å starte jakta på grågåås tidligere er:

1. begrense skadeomfanget på dyrket mark
2. regulere bestanden slik at jaktuttaket økes ved:
 - a) at jakta kan foregå over en lengre periode før gjessene trekker sørover
 - b) å felle flere ikke-hekkende gjess

En forutsetning for å forskriftsfeste tidligere jaktstart er at det ikke drives utstrakt skadefelling av grågåås på våren. I tillegg er det sterkt ønskelig at grunneierne organiserer og tilrettelegger jakta på en måte som optimaliserer uttak og minimaliserer skadeomfang. Så langt som mulig bør det også legges til rette for salg av jaktkort. God organisering vil også gi en sikrere jakt, og færre negative reaksjoner fra samfunnet for øvrig siden jakten foregår i ordnede og sikre former.

§ 6, i forskrift om jakt- og fangsttider samt sanking av egg og dun for jaktseasonene fra og med 1. april 2017 til og med 31. mars 2022, gir grunneier eller bruker rett til å sanke egg av grågåås til og med 15. april. Fylkesmannen kan gjennom forskrift utvide dette tidsrommet og gi tillatelse til sanking av egg fra grågåås utover 15. april i områder hvor dette inngår i en godkjent lokal forvaltningsplan for grågåås, jf. § 6.

Tidsperiode

Fylkesmannens myndighet til faglig godkjenning av forvaltningsplan som grunnlag for å søke tidlig jaktstart på grågåås, opprette forskrift om tidlig jaktstart på grågåås, samt innvilge tillatelse til sanking av egg fra grågåås utover 15. april, er hjemlet i Forskrift om jakt- og fangsttider samt sanking av egg og dun for jaktseasonene fra og med 1. april 2017 til og med 31. mars 2022, samt retningslinjer fastsatt av Miljødirektoratet 25. januar 2017 om fylkeskommunens myndighet til å utvide eller innskrenke jakttida for elg og hjort og utvide jakttida på kanadagås og stripegås, samt fylkesmannens myndighet til å utvide jakttida for grågåås og til å innskrenke jakttida for kortnebbgås i Nord-Trøndelag. Fylkesmannens myndighet på de omtalte tema går til og med 31. mars 2022.

Forvaltningsplanen og fylkesmannens vurdering

Forvaltningsplanen omfatter hele Namsos kommune. Hovedmålsettingen for planen er å redusere konflikten mellom jordbruk og grågåås til et akseptabelt nivå. Samtidig skal en opprettholde en levedyktig grågååsbestand med et rikt genetisk materiale.

Planen har følgende delmål:

- Forvaltningen av grågåås i Namsos kommune skal være basert på 5-årige forvaltningsplaner og skal gjenspeile lokale forhold i målsettinger og tiltak.
- Skader på dyrkamark forvoldt av grågåås skal reduseres og tilpasses til akseptable nivå.
- Grågååsa skal drives vekk fra landbruksarealer og inn i friområder der den får være i fred.
- Øke uttaket av grågåås gjennom ordinær jakt.
- Grågååsa skal kunne gi grunnlag for jakt og friluftsopplevelser for grunneiere og andre interessenter.
- Det skal samles inn informasjon fra jaktstatistikk, årlige tellinger og avlingstap.
- Forvaltning av grågåås skal være kunnskapsbasert slik at forvaltningsplanen holdes adaptiv.
- Involvere grunneiere/berørte brukere i en fortløpende evalueringsprosess.

Beskrivelse av skade

I følge retningslinjene fra direktoratet skal lokal forvaltningsplan for grågåås minimum inneholde en beskrivelse av det aktuelle skadeproblem, herunder definere hvilke arealer og produksjon som

utsattes for skade. Forvaltningsplanen har en generell beskrivelse av hvilke produksjonstyper som er utsatt for skade, hvilke områder som er mest utsatt for skade, samt i hvilket tidsrom det oppstår mest skader.

Fylkesmannen mener forvaltningsplanen har en akseptabel beskrivelse av skadeutfordringene. Det er imidlertid ønskelig at man gjennom planperioden vurderer om forvaltningsplanen og tiltakene i den bidrar til reduksjon av skader, og at det lages en skriftlig oppsummerende konklusjon etter endt planperiode. Erfaringer omkring dette vil være nyttig ved en eventuell revisjon av planen.

Beskrivelse av friområder og jaktområder

En lokal forvaltningsplan for grågås skal også inneholde en beskrivelse av friområder og områder hvor det kan jaktes i tidligjakt perioden. I forvaltningsplanen er det beskrevet hva som skal være friområder og hvor det er tillatt med tidlig jakt. Planen skisserer at tidligjakten skal avgrenses til at det kun kan jaktes på innmarksarealer. Alt annet areal, herunder ubebodde øyer og strandsonen er regulert som friområder der jakt ikke kan utøves. Fylkesmannen er positiv til forvaltningsregimet for tidligjakt. Vi vil likevel be kommunen om å vurdere om det er behov for å fremstille områdene for tidligjakt på kart for å tydeliggjøre hvor det er tidligjakt og ikke tidligjakt.

Skadefelling

Namsos kommune har i tiltaksdelen i forvaltningsplanen beskrevet at grunneier/leietaker kan søke om skadefelling til kommunen dersom andre tiltak er utprøvd. Skadefelling skal ikke være bestandsregulerende, tiltaket kan settes inn dersom grågås påfører stor skade på dyrkamark i en sårbar periode, og på sikt bør det være et mål om å redusere skadefellingene gjennom andre tiltak og høyere jaktuttak om høsten.

I følge retningslinjene av 25. januar 2017 er det en forutsetning for tidligere jaktstart at det ikke drives utstrakt skadefelling av grågås på våren. Fylkesmannen vurderer det som viktig at skadefelling ikke uthuler forvaltningsprinsippet om yngletidsfredning (Naturmangfoldloven § 15), og at skadefelling ikke benyttes mer enn strengt nødvendig innenfor den perioden hvor grågåsa yngler.

Det er kommunen som innvilger en eventuell skadefelling. Søknad om skadefelling skal være skriftlig, angi hva det er skade på, og i hvilket omfang, hvor skadestedet er, og hvilke forebyggende tiltak som er forsøkt for å forhindre eller redusere skadeomfanget. Kommunens behandling av søknaden skal være skriftlig. Ved innvilget skadetillatelse skal kommunen fastsette antall tillatte felte grågjess, perioden tillatelsen gjelder for, området tillatelsen gjelder for, hvem tillatelsen er gitt til, om kommunen hevder eiendomsrett til felt gås, og frist for å rapportere resultat av tillatelsen. Kommunen bør benytte et skjema eller liknende for rapportering av benyttet skadefellingstillatelse.

Sanking av egg av grågås fra 15. april til og med 1. mai

Grunneier eller bruker kan sanke egg av grågås i tiden til og med 15. april. Dette er hjemlet i forskrift om jakt- og fangsttider samt sanking av egg og dun for jaktseongene fra og med 1. april 2017 til og med 31. mars 2022. Fylkesmannen kan som nevnt gi tillatelse til sanking av egg fra grågås utover 15. april i områder hvor dette inngår i en godkjent lokal forvaltningsplan for grågås. Kommunen søker, som et ledd i oppfølgingen av forvaltningsplanen, om sanking av egg fra 15. april til og med 1. mai. Kommunen mener at sanking av egg vil kunne redusere produksjonen, som igjen kan føre til færre gjess som utfører skade, og begrunner behovet for utvidet periode ved at grågjess sjelden starter hekkingen før 15. april i dette området. Fylkesmannen vurderer at eggsanking kan være et tiltak som begrenser produksjonen av nye unger og reduserer lokale beiteskader.

Vurdering av prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i §§ 8 til 12 i naturmangfoldloven legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Offentlige beslutninger som kan berøre naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon samt effekt av påvirkning, jf § 8.

Det foreligger kunnskap om den samlede belastningen som grågås bestanden blir utsatt for, jf § 10. Fylkesmannen viser til at den lokale forvaltningsplanen er utarbeidet for å redusere beiteskadene som en stor bestand av grågås påfører innmark/dyrkamark. Det vurderes at et eventuelt økt uttak, ikke vil påføre bestanden irreversibel skade, jf § 12. Naturmangfoldloven § 11 gjelder kostnadene ved miljøforringelse, og anses ikke som relevant her. "Føre-var-prinsippet" i § 9 kommer til anvendelse i situasjoner hvor en ikke har tilstrekkelig kunnskap tilgjengelig. Etter Fylkesmannens syn er ikke dette tilfelle i denne saken.

Vedtak

Fylkesmannen godkjenner det faglige innholdet i forvaltningsplanen for grågås i Namsos kommune.

Planen kan frem til og med 31. mars 2022 benyttes som søknad for tidlig jaktstart på grågås, samt sankning av egg av grågås utover 15. april til og med 1. mai. Fylkesmannen vil med bakgrunn i den godkjente planen gjennomføre høring av forskrift om tidlig jaktstart, samt sankning av egg utover 15. april til og med 1. mai.

Etter mars 2022 skal det skriftlig rapporteres om hvordan det er arbeidet med å nå planens mål, inkludert en vurdering av måloppnåelse.

Dette vedtaket kan i medhold av forvaltningsloven påklages til Miljødirektoratet innen tre uker fra mottakelsen av dette brev. Eventuell klage stiles direktoratet, men sendes til Fylkesmannen.

Med hilsen

Gry Tveten Aune (e.f.)
seksjonsleder
Klima- og miljøavdelingen

Bjørn Rangbru
seniorrådgiver
Klima- og miljøavdelingen

Dokumentet er elektronisk godkjent